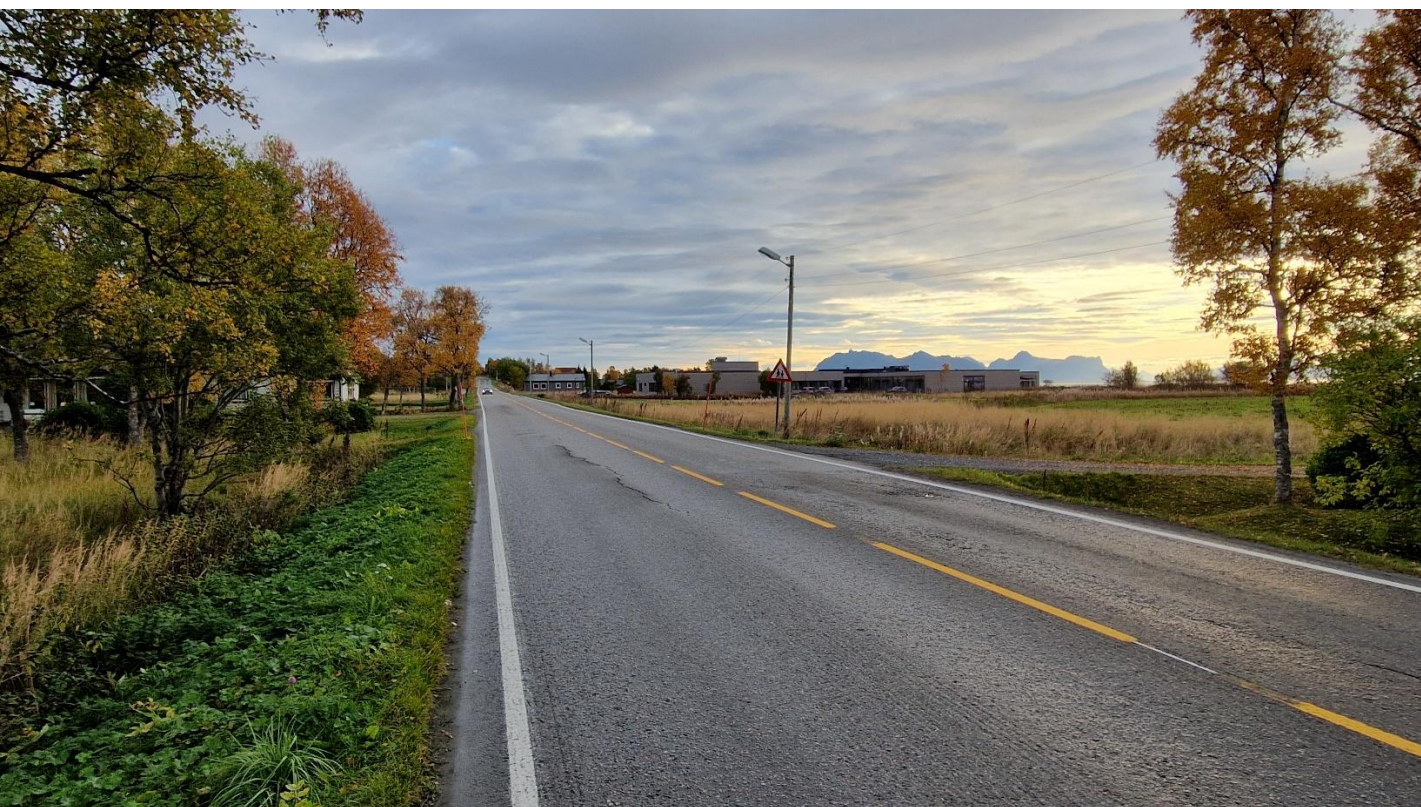

Sak 22/2025 Detaljreguleringsplan gangvei - Åse

Detaljregulering Gangvei Åse

Vannmiljø og naturmangfold: Elvekryssing Åseelva

Plan-ID: 1871_202502

Forslagsstiller: Andøy kommune

Plansaksbehandler: André Mowinckel (Arkitekt)

Befaring av område: Monica Schultz (Byggingeniør),

Faglig kvalitetssikring: Arne Robert Svendsen (Naturforvalter)

Forsidebilde, rettigheter: Monica Schultz

Innhold

1. Sammendrag	3
2. Tiltaksbeskrivelse.....	4
2.1 Planområde og krysningspunkt	4
2.2 Prinsipp for bro	4
2.3 Anleggsfase - rigg, tilkomst, masser og midlertidige arbeider	6
2.4 Driftsfase - varige forhold	6
3. Metode og datagrunnlag	6
3.1 Datakilder	6
3.2 Metodisk rammeverk	7
3.3 Befaring	7
3.4 Datakvalitet og usikkerhet	10
4. Avgrensning og influensområde	10
5. Åseelva og berørte naturverdier.....	11
5.1 Vannforekomst.....	11
5.2 Anadrom fisk og vassdragsinteresser	12
5.3 Lokalkunnskap og innspill med relevans for elvekryssingen	12
6. Vannmiljøvurdering.....	12
6.1 Miljømål, tilstand og grunnleggende føringer	12
6.2 Påvirkningsmekanismer (anlegg og drift).....	12
6.3 Screening - risiko for forringelse eller hinder for miljømål	13
6.4 Konklusjon vedr. behov for § 12-vurdering.....	13
7. Naturmangfoldvurdering	14
7.1 Tabell: Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8 - 12	14
7.2 Laks som rødlistet art og økologisk funksjonsområde	15
8. Vurdering: Jakt- og fiskerettigheter (fisk)	15
9. Avbøtende tiltak og oppfølging	16
9.1 Anbefalt tiltakspakke og krav	16
9.2 Tabell: Avbøtende tiltak og hvordan de bør sikres	16
10. Forslag og innspill ifm. reguleringsbestemmelser	17
11. Referanser	18

1. Sammendrag

Dette dokumentet oppsummerer kunnskapsgrunnlaget som legges til grunn for vurdering av naturmangfold og vannmiljø ved planlagt elvekryssing i detaljregulering for ny gang- og sykkelvei langs fylkesvei 82 på Åse i Andøy kommune. Planarbeidet omfatter om lag 2,35 km strekning (Åse skole-Vølling Auto) og innebærer etablering av ny gang- og sykkelvei med kryssing av Åseelva (vannforekomst Åseelva (Nupenvassdraget), vannforekomstID 186-103-R). [1]

Åseelva er registrert som elv med anadrom fisk [1], og omfattes av regelverk for anadrom laksefisk. Laks (*Salmo salar*) er vurdert som nær truet (NT) på Norsk rødliste for arter 2021, hvilket skjerper aktsomheten for tiltak som kan påvirke gyte- og oppvekstområder. Fiskerett og fiskeforvaltning følger lakse- og innlandsfiskloven, der kommunen inngår i fiskeforvaltningen og grunneier har enerett til fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag (med lovbestemte begrensninger).

Tiltaket forutsettes løst med ny gang- og sykkelbro i parallell med eksisterende bilbru. Det er ikke gjennomført detaljprosjektering. Basert på ingeniørbefaring og overordnet konstruksjonsvurdering legges til grunn et konsept med bjelkebro og spenn over elveløpet, med fundament på land og uten permanente konstruksjoner i selve vannløpet. Dette reduserer risiko for påvirkning på fiskens vandringsveier og på gyte- og oppvekstområder. [2]

Vann-Nett viser at Åseelva har god økologisk tilstand (presisjon høy). Samtidig mangler klassifisering for kjemisk tilstand, og hydromorfologiske og fysisk-kjemiske data er ikke tilgjengelige i faktaarket. [1] Dette håndteres gjennom føre-var i valg av løsning (ingen inngrep i vann) og gjennom strenge krav til anleggsstyring, avrenningskontroll og beredskap.

Hovedkonklusjonen er at elvekryssingen – slik den er forutsatt – ikke forventes å forringe vannmiljøet eller hindre miljømåloppnåelse. Vår vurdering/screening tilsier dermed at tiltaket ikke utløser unntaksvurdering etter vannforskriften § 12, forutsatt at prosjektering og gjennomføring følger kravene i dette dokumentet. Vurderingen er gjort i tråd med Klima- og miljødepartementets presisering av § 12 (to-steps vurdering). [5]

Nøkkeltiltak som må sikres i plan og gjennomføring er:

- forbud mot permanente inngrep i vannløpet (ingen pilarer/fundament i vann, ingen innsnevring),
- streng styring av erosjon/sediment og anleggsavrenning,
- beredskap mot spill/forurensning, håndtering av masser og betongarbeider,
- ivaretagelse og reetablering av kantsoner, og
- rutiner for å hindre spredning av fremmede arter (inkl. kontroll i vekstsesong).

2. Tiltaksbeskrivelse

2.1 Planområde og krysningspunkt

Planlagt gang- og sykkelvei følger fv. 82 gjennom Åse og krysser Åseelva ved eksisterende vegbru. Kryssingen er et nøkkelpunkt der både vannmiljø og anadrom fisk må ivaretas. [2]

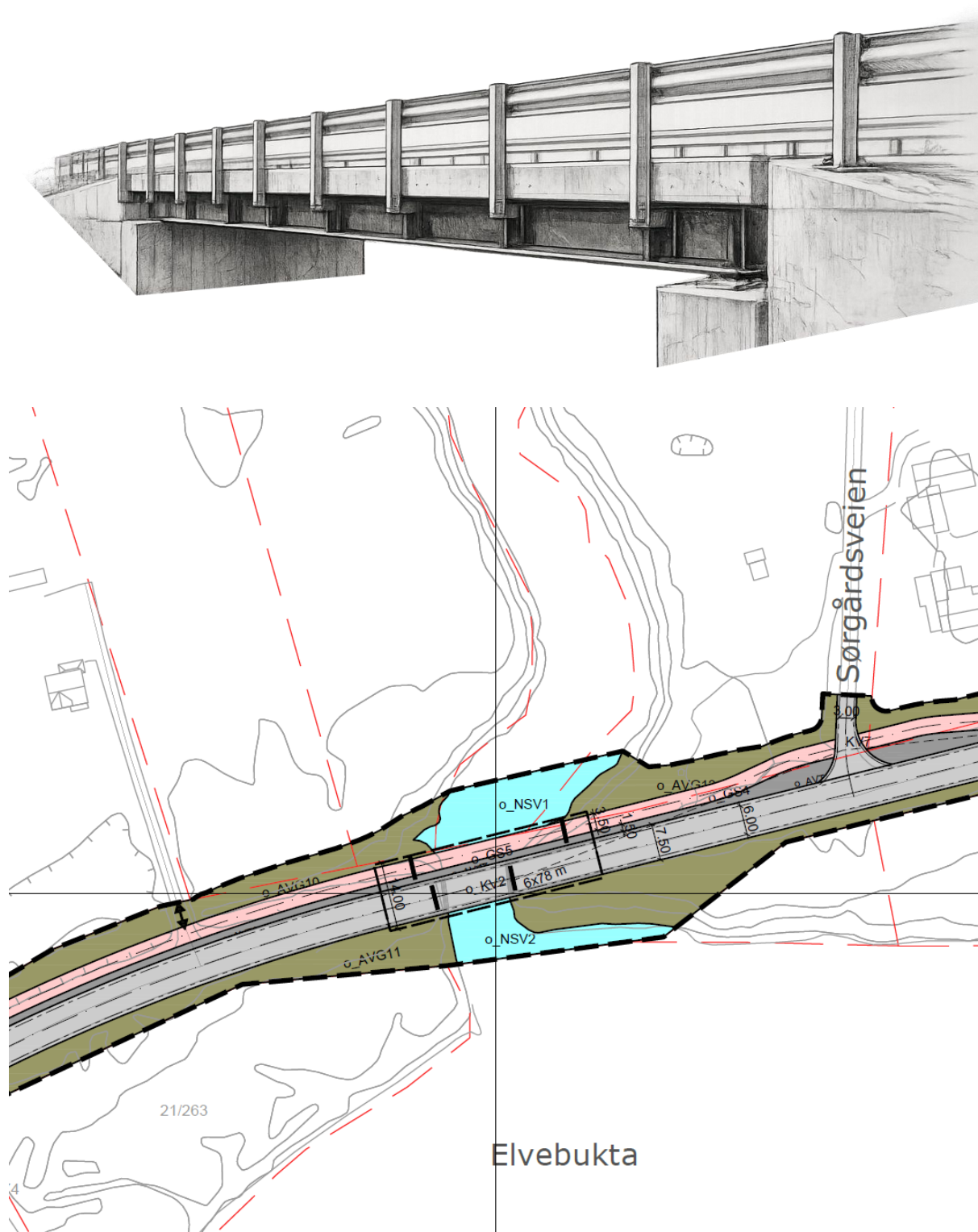
Figur 1: Oversiktskart for fv.82 med rød markering av krysningspunkt over Åseelva.

2.2 Prinsipp for bro

Det er ikke gjennomført detaljprosjektering av broen. Basert på ingeniørbefaring og overordnet konstruksjonsvurdering legges følgende konsept til grunn for vurdering av naturmangfold og vannmiljø:

- Ny gang- og sykkelbro etableres som bjelkebro med spenn over elveløpet, slik at elva ikke berøres av fundamenter eller pilarer.
- Fundamentering plasseres på land utenfor normal vannkant der det er praktisk mulig, og tiltaket skal ikke redusere vannføringsevne eller innsnevre elveprofilen.
- Påheng/innfesting til eksisterende bru kan vurderes, for å begrense nye inngrep på elvebreddene (forutsetter prosjektering og avklaring med veg-/brueier).

Konseptet er valgt for å redusere risiko for vandringshinder og habitatpåvirkning, i tråd med føringer om å unngå kulvert-/halvkulvertløsninger i anadrome vassdrag. [2]

Figur 2: Prinsippskisse, bjelkebro uten pilarer/støtte i elveløp.

Utsnitt, plankart: Parallell oppføring på nordside.

2.3 Anleggsfase – rigg, tilkomst, masser og midlertidige arbeider

Anleggsarbeid ved vassdrag kan gi risiko for partikkeltilførsel, nedslamming og påvirkning på gyte- og oppvekstområder dersom tiltak ikke styres korrekt. [8] I tillegg kan fjerning av kantvegetasjon øke erosjon og avrenning. [8]

På bakgrunn av dette framlegges følgende premisser for anleggsfasen:

Midlertidig rigg- og anleggsbelte avgrenses, og arbeid nær elvekant skjer med fysisk sikring mot avrenning. Det skal ikke forekomme deponering av masser i elv/elvekant, og massetransport må planlegges tilstrekkelig for å unngå søl til vassdrag. Det må samtidig etableres miljøoppfølgingsplan (MOP) som minimum omfatter: sediment-/erosjonskontroll, beredskap mot spill, masseloggistikk, kontroll av fremmede arter og rutiner for uforutsette hendelser.

Dette bil forebygge viktige hensyn om at byggefasen må ta hensyn til fisk, vassdragets verdier og vassdragets kantsone. [2]

2.4 Driftsfase – varige forhold

I driftsfase kan påvirkning knyttes til overvann fra gang- og sykkelvei/tilstøtende areal, vinterdrift (grus/ evt. salt der relevant) og vedlikeholdsarbeider. Veiledning om vannmiljø i arealplanlegging peker på at nye/endrede flater kan endre avrenningsmønster og transportere partikler/forurensning til vannforekomst, og at det bør avsettes areal til sikre flomveier og overvannstiltak (infiltrasjon/fordrøyning/avledning). [8]

3. Metode og datagrunnlag

3.1 Datakilder

Datagrunnlaget for vurderinger i saken er basert på Vann-Nett (tilstand, miljømål og påvirkninger), innspill fra sektormyndigheter og lokale innspill, samt relevant veiledning og planverk. Kildene er valgt i tråd med god praksis for kunnskapsgrunnlag i plansaker. [8]

Tabell 1: Datagrunnlag og kildekvalitet

Kilde	Innhold	Kommentar (kvalitet/bruk)
Vann-Nett faktaark (186-103-R) [1]	Tilstand, miljømål, påvirkninger, tiltak	Autoritativ kilde for vannforekomstnivå; mangler noen deldata (kjemi/hydromorfologi).
Statsforvalteren i Nordland [2]	Anadromt vassdrag, krav til kryssingsløsning, kantsone, fremmede arter	Sektormyndighet for naturmangfold/fisk (anadrom del).

Nordland fylkeskommune [3]	Forventninger til plan, vannmiljø, naturmangfoldvurdering	Regional planmyndighet/vegeierrolle (avhengig av sak).
NVE [4]	Flom/erosjon/overvann; krav til dokumentasjon i plan	Sektormyndighet for vassdrag/flom/ras (vannressursloven mv.).
KLD presisering § 12 (2021) [5]	To-stegs vurdering av § 12 i plansaker	Normgivende tolkningsgrunnlag for vannforskriften.
Regional vannforvaltningsplan 2022-2027 [6]	Overordnede mål og retningslinjer	Ramme for miljømål og forringelsesforbud.
Veileder: Vannmiljø i arealplanlegging [8]	Prinsipper, sjekklister, tiltak ved anlegg/overvann	Faglig veiledning for plan- og tiltaksutforming.
Lokale innspill [9-10]	Alternative løsninger og tekniske forhold (drens/avløp)	Relevant for gjennomføring planprosess, grep og vurdering.

3.2 Metodisk rammeverk

Kunnskapsgrunnlaget er strukturert etter henvisninger og føringer hos Miljødirektoratets veiledning M-1941, som beskriver forventet metodikk for å innhente, vurdere og dokumentere kunnskap om naturmangfold og vannmiljø i plan- og tiltaksprosesser. M-1941 legger til grunn at kunnskap normalt skal baseres på (i) søk i eksisterende databaser, (ii) innhenting av lokal kunnskap, og (iii) ny feltkartlegging/prøvetaking der eksisterende informasjon ikke gir tilstrekkelig grunnlag.

I dette planarbeidet er hovedvekten lagt på relevante registre (Vann-Nett, Artskart/Naturbase), innspill fra lokale aktører og befaring med fagperson(er).

M-1941 beskriver som hovedregel ny kartlegging/prøvetaking for vannmiljø og naturmangfold. For reguleringsplannivå og valgt broprinsipp (spenn over elv uten tiltak i vann), er det vurdert at kombinasjonen av eksisterende datagrunnlag, befaring og strenge avbøtende tiltak gir tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Dersom prosjektering eller anleggsmetode endres slik at arbeid i/ved vann blir aktuelt, må behovet for supplerende prøvetaking vurderes på nytt.

3.3 Befaring

Det er gjennomført befaring av ingeniør langs veistrekke og elveløpet den 2025-10-01 (ca 08:00-09:45). Det er også gjort overordnet vurdering av konstruksjonsprinsipp og mulighetsrom av arkitekt. Eventuell ytterligere befaring (vannstand/habitat) og fotodokumentasjon oppsummeres i vedlegg. Det vedlegges under dette kapitlet et utvalg av bildedokumentasjon.

Bilder, befarings: Rettigheter ved Monica Schultz, Bygg i Nord.

3.4 Datakvalitet og usikkerhet

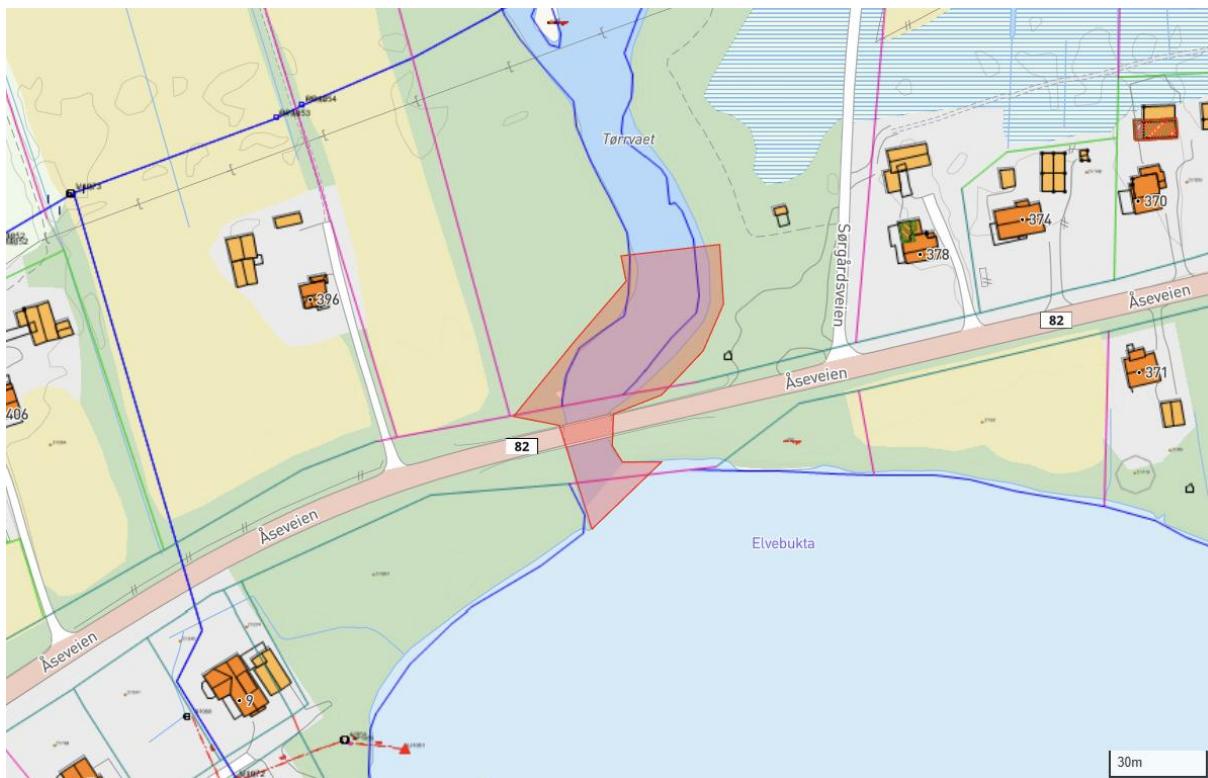
Vann-Nett angir god økologisk tilstand for Åseelva med høy presisjon, men tjenesten viser at hydromorfologiske og fysisk-kjemiske data ikke foreligger, og kjemisk tilstand er ikke klassifisert. [1] Dette innebærer at vurdering av påvirkningsrisiko må bygge på tiltaksutforming (unngå inngrep i vann), kjent sårbarhet i anadrome elver og streng anleggsgjennomføring, samt føre-var i planbestemmelser og oppfølging.

Dersom prosjektering senere viser behov for midlertidige arbeider i vann (spunt, midlertidige pilarer, omlegging av løp, utfylling/plastring i elvekant), skal dette dokumentet oppdateres og ny vurdering etter vannforskriften må gjennomføres.

4. Avgrensning og influensområde

Influensområdet avgrenses for å fange opp realistiske påvirkningsveier i anleggs- og driftsfase (partikkeltransport, avrenning, støy/forstyrrelse i nærsone, samt påvirkning på kantvegetasjon). Avgrensningen er tilpasset reguleringsplannivå og kan justeres ved endret gjennomføringsopplegg.

Foreslått influensområde er i dag langs elv ca. 50 meter oppstrøms og ut i åpning sjø nedstrøms krysningspunktet.

Figur 3: Kart, influensområde (merket rødt)

5. Åseelva og berørte naturverdier

5.1 Vannforekomst

186-103-R Åseelva (Nupenvassdraget)

Oppsummering	Miljøtilstand	Påvirkning	Tiltak	Informasjon
Miljøtilstand				
Økologisk tilstand	God			
Kjemisk tilstand	Ikke klassifisert			
Påvirkning (1)				
Påvirket av lakselus	Liten grad			
Tiltak (1)				
1108-1900-M	Åseelva - økt kunnskap	Foreslått		
Informasjon				
186-103-R - Åseelva (Nupenvassdraget)	Elv			
Andøy	Nordland - Nordlånnda			
Miljømål				
Økologisk miljømål	God			
Kjemisk miljømål	God			

Åseelva er registrert som vannforekomst Åseelva (Nupenvassdraget), ID 186-103-R, vannkategori elv, med oppgitt elvelengde 19,75 km og anadrom fisk (ja). [1] Miljømål er god økologisk og god kjemisk tilstand i planperioden 2022-2027, uten registrerte unntak. [1]

Figur 3: Vann-nett, oppsummering

5.2 Anadrom fisk og vassdragsinteresser

Statsforvalteren beskriver Åseelva som anadromt laksevassdrag og etterlyser tydelig løsning for elvekryssing. Statsforvalteren peker på at kulvert-/halvkulvertløsninger ofte gir vandringshindre og er miljømessig ugunstige i anadrome vassdrag. [2] Ved fysiske inngrep i vassdrag er vannressursloven og lakse- og innlandsfiskeloven sentrale, og konsesjonsplikt/avklaringer må gjøres med rette myndigheter der dette er relevant. [2]

5.3 Lokalkunnskap og innspill med relevans for elvekryssingen

Det er mottatt innspill om alternative plasseringer og konsepter for kryssing, samt tekniske forhold som berører avrenning og gjennomføring.

- Åse grunneierlag anbefaler at bru vurderes nedenfor eksisterende bru, der elva er smalere. [9]
- Per Lyngra beskriver trafiksikkerhetsutfordringer ved dagens bru og skisserer alternativ med ny bilbru og omdisponering av eksisterende bru til gangbru. [10]

Alternative lokaliseringer og løsninger har vært helhetlig håndtert i planprosessen (plankart/planbeskrivelse). Dette kunnskapsgrunnlaget vurderer primært miljømessig risiko og krav som må gjelde ved valgt løsning for å unngå forringelse.

Samtidig kan det derfor informeres om at det er foretatt arbeid og vurderinger ifm. lokalt innspilt kunnskap. Det er vurdert totalt 4 alternative krysningsløsninger av byggingeniør, disse er også sendt til NFK for vurdering/tidlig innspill. Samtidig har plansaksbehandler gjennomgått vurdering av andre krysningsløsninger med kommunalteknisk drift. Det er vurdert at alternative løsninger, annet enn dagens løsning med kryssing nord for sjø, vil skape uforholdsmessig trykk på fylkeskommunens drift (særlig vinter), samtidig som avtrykk på elveføring er minimalt påvirket av løsningens posisjonen (nord/sør for fylkesvei), gitt byggeteknisk konstruksjonsløsning.

6. Vannmiljøvurdering

6.1 Miljømål, tilstand og grunnleggende føringer

Regional vannforvaltningsplan legger til grunn at det som hovedregel ikke skal tillates nye inngrep som medfører forringelse eller hindrer måloppnåelse, jf. vannforskriften og prinsippet om ikke-forringelse. [6] Nordland fylkeskommune forventer at planarbeidet utreder effekt på berørte vannforekomster og miljømål, og gjør særskilt vurdering etter vannforskriften § 12 dersom tiltak kan gi forringelse eller målkonflikt. [3]

6.2 Påvirkningsmekanismer (anlegg og drift)

Av påvirkningsmekanismer vurderes følgende:

Anleggsfase - relevante mekanismer:

- partikkeltilførsel/nedslamming fra graving, masselagring og anleggstrafikk,
- skade på kantvegetasjon med økt erosjon og avrenning,
- akutte utslipp (drivstoff, hydraulikkolje, betongvann) ved arbeid nær vassdrag,
- spredning av fremmede arter via masser og transport.

Driftsfase – relevante mekanismer:

- endrede avrenningsmengder fra nye flater og grøfter, med transport av partikler/forurensning; behov for infiltrasjon/fordrøyning og sikre flomveier.

6.3 Screening – risiko for forringelse eller hinder for miljømål

Screeningen tar utgangspunkt i at broen utføres som spenn uten inngrep i vannløpet og at anleggsfasen styres med strenge miljøkrav.

Hydromorfologi/vannføring: Med spenn og uten innsnevring vurderes tiltaket ikke å endre vannføringsevne eller elveløpets fysiske forhold i drift.

Biologi (fisk): Ingen konstruksjoner i vann og ingen kulvert/halvkulvert reduserer risiko for påvirkning på anadrom fisk. [2]

Partikler/sediment: Størst risiko i anleggsfase; med krav til sedimentkontroll og null deponi i/ved elv vurderes risikoen som håndterbar.

Kjemisk påvirkning: Kjemisk tilstand er ikke klassifisert; streng beredskap mot utslipp og kontroll med masser er derfor nødvendig. [1]

Samlet vurdering er at planlagt elvekryssing, slik den er forutsatt, ikke medfører forringelse av miljøtilstand eller hindrer måloppnåelse for Åseelva.

6.4 Konklusjon vedr. behov for § 12-vurdering

Klima- og miljødepartementet presiserer at vurdering etter vannforskriften § 12 skjer i to steg: (1) vurder om tiltaket kan medføre forringelse eller hindre måloppnåelse (om § 12 kommer til anvendelse), og (2) dersom ja, vurder om vilkårene i § 12 annet ledd er oppfylt. [5]

Konklusjon: Basert på screening vurderes at § 12 *ikke* kommer til anvendelse for planlagt elvekryssing, forutsatt at broen realiseres som spenn uten inngrep i vannløpet, at anleggsfasen gjennomføres etter krav i kapittel 8 og sikres gjennom bestemmelser, og at overvann håndteres slik at avrenning til elva ikke øker forurensningsbelastningen.

Anmerkning til informasjon: Dersom prosjektering eller gjennomføring innebærer midlertidige eller permanente inngrep i elveløpet (pilar/fundament i vann, utfylling/innsnevring, omlegging av løp eller tilsvarende), skal planens vannmiljøvurdering oppdateres og § 12-screening gjentas i tråd med to-stegsmodellen. [5]

7. Naturmangfoldvurdering

7.1 Tabell: Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12

Paragraf	Vurdering	Konklusjon / krav til tiltak
§ 8 Kunnskapsgrunnlaget	Bygger på Vann-Nett, myndighetsinnspill, lokal kunnskap og befaring. Vann-Nett viser god økologisk tilstand, men mangler klassifisering for kjemisk tilstand og deldata for hydromorfologi/fysisk-kjemi. [1]	Tilstrekkelig for reguleringsplannivå når løsning er spenn uten inngrep i vann og når MOP/krav sikres i bestemmelser.
§ 9 Føre-var-prinsippet	Usikkerhet knyttet til manglende deldata håndteres ved å velge løsning uten inngrep i vann og gjennom strenge krav til sediment- og forurensningskontroll.	Føre-var ivaretas gjennom «ingen arbeid i vann», MOP og stopprutiner ved uhell/forurensning.
§ 10 Samlet belastning	Vannforekomsten har registrert påvirkning fra lakselus (liten grad). [1] Tiltaket må ikke øke samlet belastning gjennom partikler/avrenning eller vandringshinder.	Tiltaket kan gjennomføres når det ikke øker belastning; krav til overvann og anleggsavrenning er avgjørende.
§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse	Risiko knyttet til anleggsfase bæres av tiltakshaver gjennom forebyggende tiltak og eventuell opprydding/utbedring.	Miljøkrav inn i konkurransegrunnlag og kontrakt (MOP som kontraktskrav).
§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder	Bru med spenn uten inngrep i vann og uten kulvert/halvkulvert er miljøforsvarlig teknikk i anadromt vassdrag. [2]	Kulvert/halvkulvert tillates ikke uten revidert vurdering. Utførelse skal minimere terrenginngrep og bevare kantvegetasjon.

7.2 Laks som rødlistet art og økologisk funksjonsområde

Åseelva er lakseførende, og laks (*Salmo salar*) har gyte-, oppvekst- og vandringsfunksjoner knyttet til vassdraget. Arten er vurdert som nær truet (NT) i Norsk rødliste for arter 2021.

Dette innebærer at tiltak som kan medføre økt dødelighet, redusert rekruttering eller forringelse av gyte-/oppveksthabitat må vurderes særskilt, og at avbøtende tiltak skal dimensjoneres med høy sikkerhetsmargin. Prosjektets valgte prinsipp (spenn over elv uten anleggsinngrep i vann) reduserer påvirkningspotensialet vesentlig. Det avgjørende er å sikre at anleggsfasen ikke gir uakseptabel tilførsel av finstoff/sediment, og at rigg/tilkomst/overvann håndteres slik at vannmiljø og kantsoner ikke forringes.

8. Vurdering: Jakt- og fiskerettigheter (fisk)

Rettighetsramme: Fiskeretten i vassdrag følger grunneierrett, og grunneier har som hovedregel enerett til fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag, med innskrenkninger fastsatt i lov/forskrift mv. Dette innebærer at eventuell fysisk sperring, varig utilgjengeliggjøring av elvebredd, eller tiltak som reduserer muligheten for å utøve lovlig fiske, kan være relevant å vurdere opp mot planutforming og gjennomføring.

Ved utløpet av Åseelva gjelder forskrift om fredet sone i sjøen, som i perioden 1. juni–31. oktober forbyr bruk av flere redskapstyper (bl.a. ulike garn/not/kilenot mv.) innenfor definert avgrensning. Dette er et tydelig uttrykk for at området forvaltes med særskilt hensyn til anadrom fisk.

I tillegg er det funnet (ved søk i regelverk/oversikter) angivelser om at det i tilknytning til Åseelva ikke er tillatt å fiske i sjøen og opp til en avstand ovenfor Åsebrua, samt på nærmere angitte strekninger.

Vurdering av om tiltaket er til hinder for fiskerettigheter: Den planlagte gang- og sykkelbroen etableres parallelt med eksisterende bilbro og forutsettes utført med spenn over elveløpet uten tiltak i vann. *Tiltaket medfører i utgangspunktet ikke varig tap av fiskerett, og vurderes heller ikke å være et materielt hinder for lovlig fiskeutøvelse, forutsatt at:*

1. adkomst og ferdsel langs elvebredden opprettholdes så langt dette er praktisk og sikkerhetsmessig forsvarlig,
2. eventuelle midlertidige stengninger i anleggsperioden begrenses og varsles, og
3. anleggsarbeid planlegges slik at partikkeltilførsel/forstyrrelse ikke gir negativ effekt på fisk og habitat.

Der fiske uansett er forbudt etter gjeldende fiskeregulering (fredningssoner/forbudssoner), vil brotiltaket ikke utgjøre et tilleggshinder for rettighetsutøvelse i disse områdene. For områder der fiske er lovlig, skal plan og gjennomføring sikre at tiltaket ikke etablerer unødige fysiske barrierer (gjerder, stengsler, permanent tap av breddareal) som i praksis hindrer fiske.

9. Avbøtende tiltak og oppfølging

Avbøtende tiltak skal redusere risiko i anleggs- og driftsfase og sikre at tiltaket ikke medfører forringelse. Veiledning om vannmiljø i arealplanlegging peker særlig på risiko fra anlegg (partikler, erosjon, akutt forurensning) og fra overvann. [8]

9.1 Anbefalt tiltakspakke og krav

Erosjon- og sedimentkontroll

- Etabler sediment- og erosjonstiltak før oppstart (siltgjerdar, avskjæringsgrøfter, sedimentfang der relevant).
- Ingen masselagring innenfor buffersone mot elva; alle lagre sikres mot avrenning.
- Minimer åpne flater og reetabler/tilså fortløpende.

Forurensning, spill og beredskap

- Forbud mot fylling/servicing av maskiner i nærhet til elv; absorbenter og beredskapsutstyr på rigg.
- Rutiner for betongarbeider (ingen betongvann/vaskevann til terreng som drenerer mot elv).
- Stopprutine og varsling ved uhell.

Kantsoner og vegetasjon

- Bevar kantvegetasjon i størst mulig grad; fysisk avgrensning av anleggsområde.
- Reetabler kantsone med stedegen vegetasjon etter inngrep.

Fremmede arter

- Vurder ekstra kontroll, utenom nåværende kartlegging i gjeldende norsk database, i vekstsesong før anlegg; tiltak ved funn for å hindre spredning. [2]
- Håndter masser slik at frø/jord ikke spres; renhold av maskiner ved forflytning.

Overvann og drenering

- Overvann fra gang- og sykkelvei håndteres slik at direkte avrenning til Åseelva unngås der det er praktisk mulig; vurder infiltrasjon/fordrøyning og renseløsninger. [8]

9.2 Tabell: Avbøtende tiltak og hvordan de bør sikres

Tema	Tiltak (krav)	Sikring (plan/oppfølging)
Ingen inngrep i vann	Spenn over elv; ingen pilar/fundament/utfylling i vann	Reguleringsbestemmelse + kontroll i prosjektering
Sediment/erosjon	Siltgjerdar, avskjæring, masselager sikres	MOP som vilkår før IG + kontraktskrav

Akutt forurensning	Beredskapsutstyr, rutiner for fylling/servicing	MOP + avviksrutiner + logg
Betongarbeid	Ingen betongvann til elv; tett oppsamling/vaskeplass	MOP + kontrakt
Kantsone	Minimer rydding, reetabler stedegen vegetasjon	Bestemmelse + sluttdokumentasjon
Fremmede arter	Sommersjekk; tiltak ved funn; massedisiplin	Bestemmelse + MOP
Overvann	Infiltrasjon/fordrøyning der mulig; unngå direkte utslipp til elv	Teknisk plan + bestemmelse

10. Forslag og innspill ifm. reguleringsbestemmelser

Følgende hensyn og krav foreslås vurdert ifm. utforming av endelige reguleringsbestemmelser:

Vannmiljø og miljømål: Tiltak skal ikke medføre forringelse av miljøtilstand eller hindre måloppnåelse for vannmiljø og miljømål i elva.

Elvekryssing - konstruksjonsprinsipp: Kryssing av Åseelva skal gjennomføres som som bru med spenn over elveløpet. Permanente konstruksjoner i vann (pilar/fundament/utfylling) tillates ikke. Påhengs-/festet løsning på eksisterende veibro eller annen løsning som spenner over vassdraget kan vurderes.

Miljøoppfølgingsplan (MOP): Før anleggsstart skal det foreligge en ytre miljøoppfølgingsplan (MOP) som minimum omfatter avgrensning av rigg-/arbeidsområde og tiltak for å unngå unødvendig inngrep i kantsone, erosjons- og sedimenttiltak, rutiner og utstyr for å forebygge/håndtere spill av olje/kjemikalier, masselogistikk og avfallsrutiner, reetablering av berørte arealer og kantvegetasjon.

Kantsone: Kantvegetasjon langs Åseelva skal i størst mulig grad bevares. Der kantvegetasjon fjernes midlertidig skal den reetableres med stedegne arter.

Fremmede arter: Før masseflytting og anleggsstart i vekstsesong skal området kontrolleres for fremmede arter. Ved funn skal det gjennomføres tiltak som hindrer spredning. [2]

Myndighetsavklaringer: Dersom gjennomføring forutsetter tiltak i vassdraget, skal nødvendige avklaringer/tillatelser etter relevant regelverk foreligge før tiltak igangsettes. [2][4]

11. Referanser

- [1] Vann-Nett (vann-nett.no): Faktaark for vannforekomst Åseelva (Nupenvassdraget), vannforekomstID 186-103-R.
- [2] Statsforvalteren i Nordland: Innspill til varsel om oppstart – detaljregulering gangvei Åse (planID 1871_202502).
- [3] Nordland fylkeskommune: Innspill – varsel om oppstart ny gang- og sykkelveg Åse langs fv. 82.
- [4] NVE: Innspill – varsel om oppstart detaljregulering gangvei Åse.
- [5] Klima- og miljødepartementet: Presisering av veiledning til vannforskriften § 12 (juli 2021) og oversendelsesbrev.
- [6] Regional plan for vannforvaltning Nordland og Jan Mayen vannregion 2022–2027.
- [7] Planprogram Nordland og Jan Mayen vannregion 2027–2033.
- [8] Miljødirektoratet: Vannmiljø i arealplanlegging.
- [9] Åse grunneierlag: Innspill.
- [10] Per Lyngra: Innspill (07.10.2025).
- [11] Lovdata: «Forskrift om fredet sone i sjøen ved utløpet av Åseelva, Andøy kommune, Nordland – Lovdata», <https://lovdata.no/dokument/LFO/forskrift/1988-01-26-126>

Annet/annen bakgrunn:

- Lovdata (LOV-1992-05-15-47): Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven), særlig § 6 (fiskeforvaltningen) og kap. IV (§ 16 flg.) om fiskerett.
- Lovdata (FOR-2021-03-15-798): Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag (løpende endret; sist endret 04.04.2025).
- Artsdatabanken (2021): Salmo salar (laks) – Norsk rødliste for arter 2021: kategori Nær truet (NT).
- Miljødirektoratet (M-1941): Veiledning for konsekvensutredning – kunnskapsgrunnlag naturmangfold og vannmiljø (metodekapitler).